

Markaziy Osiyoda Xalqaro Turizmni Rivojlantirish: Muammolari Va Istiqbollari

Mahfuza Farxodovna

Toshkent davlat iqtisodiyot Universiteti 2-Kurs talabasi

Annotatsiya: Jahon sayyohlik tashkiloti va Markaziy Osiyoning bir qator turizm nazariyotchilari bo'sh vaqt hodisasi, xulq-atvor motivatsiyasining sababiy bog'liqligi, jamoatchilik ongini o'zgartirish va boshqa metodologik va falsafiy masalalarni o'rgangan. Xalqaro turizmning iqtisodiy jihatini tahlil qilishda zamonaviy ilmiy tadqiqot usuli bo'lgan tizimli yondashuv qo'llanildi.

Kalit so'zlar: Marketing, xalqaro turizm, Markaziy Osiyo turizmi, Jahon turizm tashkiloti, iqtisodiyot, sayyohlik agentligi, xizmatlar.

Mavzuning dolzarbligi. Xalqaro turizm jahon hamjamiyatining rivojlanishiga umuminsoniy ta'sir ko'rsatishi jihatidan jahon iqtisodiy munosabatlari va umuminsoniy qadriyatlar tizimida alohida o'rin tutadi. Insonlar muloqotining eng ommaviy shakli bo'lgan xalqaro turizm odamlarning iqtisodiy, siyosiy, ijtimoiy va madaniy hayotidagi ijobiy tendentsiyalarni kuchaytirishga yordam beradi.

“XX asr hodisasi” xalqaro turizmga dunyoning barcha mamlakatlarida ustuvor e'tibor qaratilib, davlat darajasida huquqiy asoslar shakllantirildi, turizm faoliyatiga ko'maklashish va rag'batlantirish tizimi ishlab chiqildi, iqtisodiyotning yangi tarmog'i bo'lgan turizm industriyasi biznes sohasida jadal rivojlanmoqda. Davlatlararo darajada ixtisoslashgan muassasalar va tashkilotlar faoliyat yuritadi, ularning eng yiriklari Jahon sayyohlik tashkiloti (JST) statistik ma'lumotlarni to'playdi, xalqaro turizmdagi mavjud vaziyatni baholaydi, turizm xizmatlarining jahon bozorining uzoq muddatli prognozini ishlab chiqadi hamda uslubiy ishlarni olib boradi va xalqaro turizmga yagona “o'yin qoidalari”ni o'rnatish va ularga rioya qilishga hissa qo'shadi.

Tadqiqotning maqsadi va vazifalari. Ushbu tadqiqotning maqsadi MDH davlatlarining turizm industriyasini shakllantirish va rivojlantirish tajribasini ushbu tajribani turizm biznesida tushunish va ishlatish bilan umumlashtirishdan iborat. Ushbu maqsadga erishish uchun tadqiqot rejasi bilan aniqlangan yagona reja doirasida muallif o'z oldiga quyidagi vazifalarni qo'ydi:

- xozirgi davrda Markaziy Osiyo turistik bozoridagi vaziyatning mohiyatini belgilovchi faktlarni tahlil qilish; xalqaro turizm hodisasining Markaziy Osiyo mamlakatlari – turistik mahsulotni sof import qiluvchi va sof eksport qiluvchilari iqtisodiyotiga xosligini aniqlash;

- marketing dasturlari va marketing aralashmasi asosida turizm biznesining mikroiqtisodiy jihatlarini o'rganish;
- Markaziy Osiyo mamlakatlari turistik bozorining korporativ tarkibidagi o'zgarishlarni tahlil qilish;
- O'zbekistonda turistik faoliyatning huquqiy asoslarining xususiyatlarini va kelgusida uni takomillashtirish yo'nalishlarini belgilash;
- zaif tomonlarini aniqlash va O'zbekistonda turizm korxonalari tuzilmasini takomillashtirish yo'llarini belgilash;
- O'zbekistonda kirish turizmi bo'yicha ishlarni tubdan yaxshilash zarurligini ko'rsatish;
- O'zbekistonning ayrim hududlari turistik salohiyatidan foydalanishni sezilarli darajada oshirish imkoniyatlarini aniqlash.

Tadqiqotning predmeti. Tadqiqot ob'ekti xalqaro turizmdir. Shu bilan birga, muallif "XX asr hodisasi" tahlilini asosan turizmning iqtisodiy jihatini ko'rib chiqish bilan cheklaydi, faqat umumiy ma'noda uning boshqa barcha jihatlariga ta'sir qiladi. Markaziy Osiyo va qisman O'zbekistondagi turizm sohasidagi vaziyat atroflicha ko'rib chiqiladi.

Ishning amaliy ahamiyati. Maqolada ko'tarilgan bir qator muammolarni tahlil qilish zamonaviy xalqaro turizmning tendentsiyalarini, uning jamiyat hayotidagi rolini tushunishga yordam beradi, turizm sohasida xo'jalik mexanizmini takomillashtirish uchun old shart-sharoitlar yaratadi, bu ko'p qirrali va murakkab hodisani o'rganishda o'quv jarayonida foydalanish mumkin. Maqolaning ba'zi qoidalar tor doiradagi mutaxassislar uchun ham, kengroq ma'noda tashqi aloqalar muammolari bilan shug'ullanadiganlar uchun ham qiziqarli bo'lishi mumkin.

Mamlakatimiz turizm tashkilotlarining oldingi davrda to'plangan tajribasi turizm industriyasi sohasida yangi mexanizmini shakllantirishning murakkab masalalarini hal qilish uchun endi katta amaliy ahamiyatga ega bo'la olmaydi. Shuning uchun maqolada ko'rib chiqilgan Markaziy Osiyo turistik kompaniyalari marketing amaliyotining ba'zi jihatlarini, shuningdek, bozor raqobati sharoitida turizm xizmatlariga narxlarni belgilash masalalari turizm sohasida amaliy ishlab chiqish va qarorlar qabul qilishda, boshqaruv, turizm siyosatini belgilashda, xorijiy turizm tizimining tashkiliy tuzilmasini shakllantirishda va boshqalarda foydalanish mumkin.

Xulosa.

Ilmiy-tadqiqot ishlarida olib borilayotgan turizm nuqtai nazaridan eng rivojlangan mintaq – Markaziy Osiyo misolida zamonaviy xalqaro turizm tendentsiyalarini tahlil qilish va O'zbekistonda turizm sohasidagi vaziyatni ko'rib chiqish milliy xususiyatlaridan qat'i nazar, Turistik xizmatlar bozori bir qator umumiy rivojlanish qonuniyatlariga, turizm ehtiyojlari va iste'molchilar ongi dinamikasiga ega bo'lib, ular

talabning rivojlanish sur'ati va tabiatiga ta'sir qiladi, shuningdek, taklifning ixtisoslashuvida korporativ tuzilmani shakllantirish tendentsiyalari, turizm bozorini davlat tomonidan tartibga solish mexanizmi, marketingni boshqarish darajasi va boshqalar mavjud.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Azar V.I. Xorijiy turizm iqtisodiyotiga kirish. M., 1975 yil
2. Ananiev M.A. Xalqaro turizm iqtisodiyoti va geografiyasi, M., 1975 y
3. Ananiev M.A. Xalqaro turizm asoslari, M., 1978 y.
4. Degtev Yu.V. Kapitalistik mamlakatlarning turistik bozorlari, M., 1978. Jukov S.G., Dolmatov G.M. 8. -Kvartalnov V.A. Ijtimoiy turizmning zamonaviy kontsepsiyalari: yangi maqsadlar va tarkibiy o'zgarishlar. M., 1992 yil.